

11

Breda Podbrežnik Vukmir in Klarisa Jovanović, *Kako so rože prišle na svet*

V vsaki knjigi je več vidikov, ki so lahko zanimivi za vsakega bralca: Kaj pravi besedilo, kakšna je njegova vsebina, njegovo sporočilo ... Kdo to pravi, kakšen je avtor, kaj piše, kaj vse je napisal ... Kako avtor piše, kakšen je njegov stil, jezik, globina, struktura pripovedi ... Ker poskušamo s to strategijo poudariti vse te vidike besedila, smo jo poimenovali **Kdaj, kdo, kako?**

Zbirka pravljic, povedk, bajk in legend *Kako so rože prišle na svet*: pravljice o rožah z vsega sveta povezuje različne kulture in celine ter kaže na različnosti in podobnosti med kulturami. Kljub temu da se izbor ozira po vsem svetu, je njegovo središče v resnici v slovenskem prostoru: ne le zaradi avtoric, temveč tudi, ker šele mednarodni okvir lahko spregovori o bogastvu gradiva, del katerega so tudi slovenske pravljice.

**SODELUJOČI/-e**

To strategijo je mogoče izvesti tudi s petimi ali šestimi udeleženci, a bo zanimivejša, če bo skupina večja, denimo z desetimi ali dvajsetimi udeleženci.

**CILJI**

- razvijanje branja v globino,
- navajanje na razumevanje in vrednotenje besedila po estetskih, literarnih, umetniških merilih,
- sposobnost umeščanja besedila *Kako so rože prišle na svet* v prostor in čas.

**KAJ POTREBUJEMO ZA IZVEDBO**

- dovolj izvodov knjige, da jo lahko pravočasno preberejo vsi udeleženci,
- fotografije rož (glej Prilogo 1),
- ta strategija potrebuje jasno vodenje, zato se je treba na izvedbo zelo dobro pripraviti, pri čemer sledimo opornim točkam, ki upoštevajo zastavljene cilje,
- več podatkov o ustvarjalkah: <https://www.malinc.si/portfolio-items/kako-so-roze-prisle-na-svet/>.

**ČAS, POTREBEN ZA IZVEDBO**

1 ura. Če smo se na izvedbo dobro pripravili in če zanimanje pri udeležencih ne pojenja, lahko izvedbo tudi podaljšamo.

PREDNOSTI IN PASTI

Pri udeležencih bomo zlahka vzbudili zanimanje pod pogojem, da bralnomotivacijska delavnica ne postane preveč didaktična; če pogovor teče; če ne poskušamo vplivati na sogovornike in če ne moraliziramo. Vsak bralec naj se sam odloči, ali mu je knjiga všeč ali ne. Pri tem mu lahko pomagajo prej naštete kategorije, vendar do teh se mora opredeliti sam.

Težave se lahko pojavijo, saj je težko objektivno določiti literarno vrednost mladinskih besedil, katerih vloga je tudi vzgoja njihovih bralcev.

IZVEDBA

Učencem pokažemo ilustracije rož. Vprašamo jih, ali jih znajo poimenovati in povezati s pravljicami, ki so jih prebrali.

Delavnica poteka tako:

1.

Na kratko obnovimo besedilo.

2.

Na kratko pojasnimo literarni žanr, nekaj povemo o avtoricah in prevajalkah in prevajalcih, opozorimo na jezike, iz katerih so bile pravljice prevedene, na prevladujočo tematiko itd.

Preprečiti je treba, da bi se srečanje spremenilo v šolsko interpretacijo besedila. Res hočemo spoznati, kaj hoče povedati besedilo, kako to stori in kdo ga pripoveduje, a se ni treba omejiti na šolsko literarno analizo.

3.

Udeleženke in udeležence prosimo, naj si izberejo vsak svojo pravljico. Lahko jih prosimo tudi, naj delajo v skupinah. V tem primeru si vsaka skupina izbere svojo pravljico. Zastavimo nekaj temeljnih vprašanj (Kdo ...?, Kdaj ...?, Kaj ...?, Kako ...?), da spodbudimo razpravo o konkretnih vidikih besedila, o vprašanjih, ki smo si jih pripravili po večkratnem branju besedila, pri tem pa se najprej omejimo na vsebino in obliko.

4.

Nekaj časa namenimo tudi vprašanjem, ki nam jih zastavijo udeleženci. Nanja moramo odgovoriti. Če nas udeleženci vprašajo nekaj, česar ne vemo, je treba to tudi jasno povedati.

5.

Na koncu nekaj časa namenimo oceni knjige, pri tem pa si lahko pomagamo z naslednjimi tematskimi kategorijami: odkritost, prijateljstvo, poštenost, spoštovanje do drugih, solidarnost, pozitiven odnos do dela, veselje in druge vrednote, ki se pojavijo v knjigi.

ANALIZA IZVEDBE

Natančno premislimo, ali se nam je delavnica posrečila, ali je nismo preširoko zastavili in je zato udeležencem upadla pozornost; ali pa smo ostali le na površini. Vsaka strategija je zelo koristna, samo če jo izvedemo skrbno in stremimo h globini. Izvedba te strategije še posebej zahteva, da gremo čim globlje. Če jo izvedemo površno, ne poglobimo branja. Tudi o vsem tem moramo razmisliti.

VEČ IZZIVOV:

- 1.** Vsak učenec naj na list papirja zapiše kratko obnovo zgodbe, ki ga je najbolj pritegnila. S sošolcem si izmenjajta obnovo brez naslovov. Vsak mora ugotoviti, za katero zgodbo gre.
- 2.** Ustvari zemljevid sveta in nanj namesto držav nariši ali prilepi ilustracije rož iz zbirke pravljič o rožah.
- 3.** Ustvari svoj herbarij in poimenuj rastline, ki si jih našel.
- 4.** Napiši zgodbo o roži, ki ne obstaja in ki bi jo rad imel v svoji okolici.

PRILOGA 1



